

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı

Sayı	11	Konu: İş Kamyonu (Kaya-Hafriyat Kamyonu) Operatörü Yetiştirme Kursu Programı, İş Kamyonu (Asfalt Bakım Distribütörü) Operatörü Yetiştirme Kursu Programı, İş Kamyonu (Demiryolunda ve Karada Hareket Eden Ray Bakım Onarım Araçları) Operatörü Yetiştirme Kursu Programı, İş Kamyonu (Katı Atık Sıkıştırma ve Taşıma Makineleri) Operatörü Yetiştirme Kursu Programı, Asfalt Plent Operatörü Yetiştirme Kursu Programı ve İş Kamyonu (Vidanjör-Kombine Kanal Temizleme Aracı) Operatörü Yetiştirme Kursu Programı
Tarih	07/03/2016	
Kurulda Gör. Tarihi	03/03/2016	
Önceki Kararın Tarih ve Sayısı	03/11/2011-159	

Özel Öğretim Kurumları Genel Müdürlüğünün 22/02/2016 tarihli ve 32501511- 410.02-E.2022692 sayılı yazısı üzerine Kurulumuzda görüşülen

1. İş Kamyonu (Kaya-Hafriyat Kamyonu) Operatörü Yetiştirme Kursu Programı,
2. İş Kamyonu (Asfalt Bakım Distribütörü) Operatörü Yetiştirme Kursu Programı,
3. İş Kamyonu (Demiryolunda ve Karada Hareket Eden Ray Bakım Onarım Araçları) Operatörü Yetiştirme Kursu Programı,
4. İş Kamyonu (Katı Atık Sıkıştırma ve Taşıma Makineleri) Operatörü Yetiştirme Kursu Programı,
5. Asfalt Plent Operatörü Yetiştirme Kursu Programı,
6. İş Kamyonu (Vidanjör-Kombine Kanal Temizleme Aracı) Operatörü Yetiştirme Kursu Programı

nın ekli örneklerine göre uygulanması,
Kurulumuzun 03/11/2011 tarihli ve 159 sayılı Asfalt Plent Operatörü Yetiştirme Kurs Programının uygulamadan kaldırılması

hususunu uygun görüşle arz ederiz.

Doç. Dr. Ali YILMAZ
ÜYE

Dr. Fatma Elif KILINÇ
ÜYE

Kâmil YEŞİL
ÜYE

Dr. Mehmet SÜRMEİ
ÜYE

Doç. Dr. Güray KIRPIK
ÜYE

Dr. İbrahim DEMİRCİ
ÜYE

Dr. Hatice YILDIZ
ÜYE

Dr. Hüseyin ŞİRİN
Kurul Başkan V.

UYGUNDUR
.../03/2016

Nabi AVCI
Millî Eğitim Bakanı

KURUMUN ADI :
KURUMUN ADRESİ :
KURUCUNUN ADI :
PROGRAMIN ADI : İş Kamyonu (Kaya-Hafriyat Kamyonu) Operatörü Yetiştirme Kursu

PROGRAMIN DAYANAĞI

- 5580 Sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanunu,
- Millî Eğitim Bakanlığı Özel Öğretim Kurumları Yönetmeliği,
- 14.08.2015 tarih ve 72 sayılı Kurul Kararıyla kabul edilen Özel Çeşitli Kurslar Çerçeve Programı,
- Millî Eğitim Bakanlığı, Özel Öğretim Kurumları Genel Müdürlüğü'nün 08.03.2014 tarih ve 10.04/1009860 sayılı yönergesi,
- Karayolları Trafik Kanunu ve Karayolları Trafik Yönetmeliği.

PROGRAMIN DÜZEYİ : 19 yaşından gün almış en az ilkokul düzeyinde eğitimini tamamlamış bireyler için hazırlanmıştır.

PROGRAMIN AMAÇLARI

Bu programı tamamlayan bireylerin;

1. İş sağlığı ve güvenliğine yönelik önlemleri almaları,
2. Çalışma alanının güvenliğiyle ilgili kontrolleri yapmaları,
3. Çalışma ortamıyla ilgili tehlikelere karşı önlem almaları,
4. Çalışma zeminini kontrol etmeleri ve düzenlemeleri,
5. Uygun koruyucu ekipmanları seçmeleri ve kullanmaları,
6. Çalışma alanında trafik güvenliğine ilişkin önlemler almaları,
7. Çalışma öncesi yetkili kişiden çalışmayla ilgili bilgi edinmeleri,
8. Kaya-Hafriyat kamyonu makinesini tanımaları, ışıklı ikaz sistemleri ve sesli uyarı sistemlerini, damper emniyet mandalını kullanmayı öğrenmeleri,
9. Kaya-Hafriyat kamyonu makinesinin çalışma prensibini kavramaları,
10. Kaya-Hafriyat kamyonu makinesi ile çalışmada özellik arz eden donanımları kullanmaları,
11. Kaya-Hafriyat kamyonu makinelerinin periyodik bakımlarını üretici firmanın talimatları doğrultusunda takip etmeleri, yapmaları veya yaptırmaları,
12. Saha içinde görevli diğer personelle koordineli çalışmaları,
13. Vardiya değişimlerinde yetkiliye işin son durumuyla ilgili bilgi vermeleri,
14. Kaya-Hafriyat kamyonu araçlarında zemine uygun lastik hava basıncı ayarlarını yapmaları,
15. Mekanik ve hidrolik bağlantı noktalarını kontrol etmeleri, gevşeyen civataları ve somunları sıkmaları,
16. Hidrolik rekorları, pinometik sistemleri kontrol etme, kaçaklar varsa sıkıştırma ve arızalar hakkında yetkiliye haber vermeleri,
17. Çalışma öncesi araç yakıt sisteminde biriken suyu almaları,
18. İş makinelerinin şase yapısını açıklamaları,
19. Motorların çalışma sistemlerini açıklamaları,

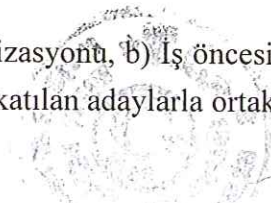

(Handwritten signature in purple ink)

20. Motor yakıt sistemlerini açıklamaları,
21. Araçların-İş makinelerinin güç iletim sistemlerini açıklamaları,
22. İş makineleri veya araçların yürüyüş ve dönüş sistemlerini açıklamaları,
23. Makinenin günlük bakım ve kontrollerini yapmaları,
24. Makinenin basit arızalarını ve eksiklerini gidermeleri,
25. Makinenin bakım ve kontrol kayıtlarını tutmaları,
26. Kaya-Hafriyat kamyonu aracı ile uygulama yapmaları,
27. Makinenin çalışabileceği alanı seçerek çalışma yapmaları,
28. Kaya-Hafriyat kamyonunu iş bitiminden sonra mutlaka basınçlı su ile temizlemeleri,
29. Aracın kapasitesine uygun yükleme yapmaları,
30. Ön konsoldaki tüm gösterge ve uyarı sistemlerinin anlamlarını bilmeleri,
31. Elektrikle çalışan kaya iş kamyonlarının çalışma sistemlerini tanımaları,
32. Makineyi park etmeleri,
33. Mesai saati bitiminde yakıt ikmali ve araç bakım işlemlerini yapmaları,
34. Uzun süreli depolamaya alınmış makineyi tekrar işletmeye hazır hale getirmeleri,
35. Makineyi yürüterek nakletmeleri,
36. Mesleki gelişimleri hakkında çalışmalar yapmaları beklenmektedir.

PROGRAMIN UYGULANMASIYLA İLGİLİ AÇIKLAMALAR

1. Bu program trafiğe kapalı veya trafiğe açık inşaat, şantiye alanlarında toprak, maden, kaya v.b malzemelerin verimli bir şekilde taşınması amacıyla kullanılan içten yanmalı motor ile çalışan iş kamyonunu kapsamaktadır.
2. Program, iş makineleri alanında; insan gücünü minimize ederek kısa sürede güvenli ve sağlıklı bir şekilde kontrollü olarak şantiye, inşaat, maden ocakları gibi alanlarda taşıma işlemi yapmak için iş kamyonu operatörü yetiştirmek için hazırlanmıştır.
3. Program seviyesi ve Millî Eğitim Bakanlığı, Özel Öğretim Kurumları Genel Müdürlüğü'nün İş Makineleri Sürücü Eğitim Yönerge hükümleri çerçevesinde gerçekleştirilecektir.
4. Programla, "a) İş organizasyonu, b) İş öncesi hazırlıklar, c) Kaya-Hafriyat kamyonu aracının günlük genel kontrolleri, d) Güvenli bir şekilde istenilen yere taşıma yapmak, e) Makine bakım, f) Park ve yakıt ikmali, g) İş bitiminde aracın uygun yere park edilerek gerekli temizliğin yapıldıktan sonra yakıt ikmali yapılması ve mesleki gelişim" konularında yeterlilik kazandırılması amaçlanmıştır.
5. Program uygulanırken slayt, CD, video vb. materyallerden yararlanılacaktır. Bunun yanı sıra uygulamalı konular iş makinesi üzerinde ve uygulama alanında yapılacaktır.
6. Programda yer alan "a) İş organizasyonu, b) İş öncesi hazırlıklar, c) Mesleki gelişim" konuları tüm iş makinelerinde ortak konu olup, iş makinesi eğitimlerinde bu konuları aldığı belgeleyenler, diğer bir iş makinesi operatörlüğü eğitimine katıldığında sözü geçen konulardan muaf olurlar.
7. Programda yer alan "a) İş organizasyonu, b) İş öncesi hazırlıklar, c) Mesleki gelişim" konuları farklı iş makineleri eğitimlerine katılan adaylarla ortak derslikte işlenebilir.

8. Programda yer alan “a) İş organizasyonu, b) İş öncesi hazırlık, c) Mesleki gelişim” konuları iş kamyonu grubu tüm iş makinelerinde ortak konu olup, iş kamyonu belgesi alanlar iş makinesi eğitimlerinde bu konuları aldığını belgeleyenler, başka bir iş kamyonu iş makinesi operatörlüğü eğitimine katıldığında sözü geçen konulardan muaf olurlar.
9. Programda yer alan “a) Kaya-Hafriyat kamyonu makine ve kontrolleri, b) Park, c) Araç nakil” konuları; Kaya-Hafriyat kamyonu ve iş makineleri eğitimi alan adaylarla ortak olarak planlanıp, işlenebilir.
10. Daha önceden iş kamyonu türünden araçların (iş makinelerinin) operatörlük belgesi veya İş kamyonu türünden G sınıfı sürücü belgesi olanlar başka bir sınıf İş kamyonu türünden operatörlük belgesi almak istemeleri durumunda, alacakları farklı tür İş kamyonu operatörlük belgesi eğitiminin birebir araç kullanma eğitimlerinin tamamını alarak uygulama sınavına girip belge alacaklardır.
11. Bu program uygulanırken anlatım-gösteri, gösterip-yaptırma vb. yöntemleri ile soru-cevap, grup çalmalar vb. tekniklerden yararlanılacaktır.

PROGRAMIN SÜRESİ

1. Haftalık : Günde 6 saat x 5 gün = 30 saat
2. Toplam süre : 2 Hafta x 30 saat = 60 saat

PROGRAM İÇERİĞİNİN TOPLAM KURS SÜRESİNE GÖRE DAĞILIMI

A. İŞ ORGANİZASYONU (8 saat, Teorik Eğitim)

1. İş Sağlığı ve Güvenliği
2. Çalışma Alanı Güvenliği
3. Çalışma Ortamında Tehlikelere Karşı Önlemler
4. Çalışma Zemin Kontrol ve Düzenlemeleri
5. Koruyucu Ekipman Seçimi
6. Trafik Güvenliğine İlişkin Önlemler

B. İŞ ÖNCESİ HAZIRLIKLAR (Toplam 10 saat: 5 saat Teorik ve 5 saat Araç Başında Eğitim)

1. Yetkilinin Bilgilendirmesi
2. Makineye Uygun Yükleme Yapmaları
3. Çalışma Sahasına Uygun Kaya-Hafriyat Kamyonu Seçme
4. Saha İçi Personeliyle Koordineli Çalışma
5. Vardiya Değişimi Bilgilendirmesi
6. Zemine Uygun Lastik Hava Basıncı Ayarı
7. Makinenin Genel Temizliği
8. Yakıt Suyunu Alma

C. MESLEKİ GELİŞİM (2 saat, Teorik Eğitim)

Mesleki Gelişim

D. KAYA-HAFRIYAT KAMYONU MAKİNE VE KONTROLLERİ (Toplam 26 Saat: 13 Saat Teorik eğitim ve 13 saat Araç Başı Eğitim)

1. İş Makineleri Şase Yapısı
2. Motorların Çalışma–Yakıt Sistemleri ve Kısımları
3. İş Makineleri Güç İletim Sistemleri (Şanzıman ve Tork Konvektörler)
4. Hidrolik ve Pnömatik Sistemler
5. İş Makineleri Yürüyüş ve Dönüş Sistemleri
6. Günlük Bakım ve Kontrolleri Yapma
7. Basit Arıza ve Eksikleri Giderme
8. Periyodik Bakımları Yapma
9. Bakım ve Kontrol Kayıtlarını Tutma

E. ARAÇ KULLANMA (8 saat, Araçla Uygulamalı Eğitim)

1. Güvenlik Önlemlerini Alarak Yüksek ve Tehlikeli Çalışma Alanlarında Araç Kullanma
2. Şantiye, Maden vb. Çalışma Sahalarında Güvenli Bir Şekilde Taşıma
3. Makinenin Çalışabileceği Alanı Seçerek Çalışma Yapma
4. Yükleme Yapan Ekskavatör, Loder gibi İş Makinelere Güvenli Şekilde Yaklaşma
5. Makinenin Bulunduğu Zemine Dikkat Ederek Yükleme Yapma

F. PARK VE DEPOLAMA (4 saat, Araç Başı Eğitim)

1. Makine Parkı
2. Makine Uzun Süreli Depolama
3. Makineyi Depolamadan İşletmeye Hazırlama

G. ARAÇ NAKİL (2 Saat, Araç Başı Eğitim)

1. Makineyi Başka Bir Araçla Nakletme
2. Makineyi Yürüterek Nakletme

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRMEYLE İLGİLİ ESASLAR

Kurs sonunda "Millî Eğitim Bakanlığı, Özel Öğretim Kurumları Genel Müdürlüğü'nün İş Makineleri Sürücü Eğitim Yönergesi" hükümleri çerçevesinde teorik ve uygulamalı sınav yapılacaktır. Sınavlarda başarılı olanlara "İş Makinesi Kullanma Yetki Belgesi (Operatörlük Belgesi)" düzenlenecektir.

Kurs sürecinde ise kontrol listeleri, gözlem formları vb. ölçme araçları ile kursiyerlerin uygulamaları doğru işlem basamaklarıyla gerçekleştirip gerçekleştirmedikleri denetlenecektir. Bu değerlendirme sonuçları, eğitimin planlanan biçimde başarıyla sonuçlanmasında geri bildirim amacıyla kullanılacaktır.

PROGRAMIN UYGULANMASINDA KULLANILACAK ÖĞRETİM ARAÇ VE GEREÇLERİ

1. Kaya-Hafriyat kamyonu aracı.

2. Anahtar takımları
3. Ataşmanlar
4. Çeki halatı
5. Çekiç
6. El feneri
7. Emniyet kemeri
8. Filtre sökme takma aparatı
9. Filtreler
10. Gres pompası
11. Hava basınç saati
12. Hidrolik kriko
13. Huni
14. İlk yardım çantası
15. Kişisel Koruyucu Donanım (baret, eldiven, kulaklık, çelik burunlu ayakkabı, fosforlu yelek, toz gözlüğü, toz maskesi, iş elbisesi vb.)
16. Levye
17. Lokma takımı
18. Madeni yağlar
19. Mazot
20. Mazot pompası
21. Reflektör
22. Seyyar lamba
23. Su ve temizlik bezi
24. Takoz
25. Torna vidalar
26. Trafik ikaz lambası
27. Yağdanlık
28. Yangın söndürücü

A